

GRAND PARTNERS

Training & Consulting

VADOVO MISIJA INFANTILĖJANČIAME PASAULYJE

Dr. Arvydas Būta

Vilnius

*Konstitucijos pr. 26, LT-08105 Vilnius
Tel. +370 5 238 1242*

Klaipėda

*Universiteto al. 19, LT-92294 Klaipėda
Tel. +370 46 31 11 56*

Mob. +370 670 33 132

*El. paštas info@grandpartners.lt
www.grandpartners.lt*

PASAULIS SENĒJA

2050 metais pasaulyje vyresnių nei 60 metų
amžiaus gyventojų bus **daugiau** nei vaikų
iki 15 metų amžiaus,
80% pastarųjų bus besivystančiose šalyse.

UŽSITĘSUSI PAAUGLYSTĖ

SUAUGYSTĖ

- ❖ Nepriklausomybė (emocinis, kognityvinis ir elgesio savarankiškumas);
- ❖ tarpusavio ryšys;
- ❖ šeimyninės kompetencijos;
- ❖ normų laikymasis (sugebėjimą kontroliuoti savo elgesį);
- ❖ biologiniai pokyčiai;
- ❖ chronologiniai pokyčiai;
- ❖ vaidmenų kaita (baigti mokslus, pradėti ilgalaikę karjerą, įsigyti būstą, turėti nors vieną vaiką, susituokti, dirbti visą darbo dieną).

Arnett, J. J. (2003). Conceptions of the transition to adulthood among emerging adults in American ethnic groups. *New Directions for Child & Adolescent Development*, 100, 63–76. doi:10.1002/cd.75.

AMŽIAUS TARPSNIŲ POKYTIS

- ❖ Periodas tarp 18-29 (~35?) metų jau vadinamas **Besiformuojančia suaugyste** (emerging adulthood) (buvo Ankstyvoji suaugystė):
 - ♦ dalinis savarankiškumas,
 - ♦ be šeimos,
 - ♦ be nuosavo būsto,
 - ♦ „vaidmuo be vaidmens“ - įvairiausios veiklos, kurios mažai ribojamos vaidmenų.

MY MOM AT MY AGE:

IŠ 30-MEČIŲ GYVENIMO

ME, RIGHT NOW;

Roller Coaster
Tycoon all night

MARLOESDEVRIES.COM

↑
Dinner

IŠ 30-MEČIŲ GYVENIMO

ŽMOGAUS AMŽIAUS NEBEAIŠKUMAS

- ❖ vis įvairėjant individų gyvenimo keliams
- ❖ ir nykstant elgesį kontroliuojančioms tradicinėms normoms,
- ❖ judame link nepriklausomos nuo amžiaus visuomenės,
- ❖ kai amžiaus vis mažiau lems žmonių gyvenseną bei savo gyvenimo vertinimą.

PASAULIO INFANTILĖJIMAS KAIP REGRESINĖS (VAIKĖJIMO) REAKCIJOS Į VUCA

VUCA PASAULIS

Volatility –
nestabilumas, kintamumas,

Complexity –
sudėtingumas,

Uncertainty –
neapibrėžtumas,

Ambiguity –
dviprasmiškumas.

LAISVĖS PASEKMĖS

Griežtų norminių apribojimų,
nulemiančių sociokultūrinio vystymosi moralines ir
socialines kryptis, pašalinimas

neretai veda ne į visuomenės pakilimą,

bet priešingai – į pasimetimą ir neapibrėžtumą.

INFANTILIZACIJOS APRAIŠKOS

INFANTILIZACIJA POLITIKOJE

Ribų, normų nykimas irgi akivaizdus:

Prieštaringi, nenuoseklūs, dažnai keičiantys poziciją politikai.

Neaiškūs karai (lyg vyksta, bet lyg ne, lyg karas, lyg žali žmogeliukai).

Pabėgėlius kviečiame, paskui nebežinome ką su jais daryti.

Įstatymus priimame, paskui poįstatyminiai aktai, aiškinantys kaip suprasti įstatymus.

Ir t.t., ir pan.

INFANTILIZACIJA EKONOMIKOJE

- ❖ Vartojimo kultūra:
 - ♦ Kasmetinis kolekcijų atnaujinimas – kaip vaikystėje, lyg išaugau, „reikia“ naujo rūbo.
 - ♦ Mados tendencijos - apranga pagal mados diktatą – „mama mada liepė“.
 - ♦ Mados esmė - dirbtinai sukurtas gamybos ir pardavimo tendencijos.
 - ♦ Tada reklamos "pagalba" renkantis, nes vaikai nesugeba rinktis.
- ❖ Vartotojiškas požiūris į viską – nusibodo žaislas – še kitą.
- ❖ Vaikai verčiami į galingus vartotojus, vaikystė – perspektyvi rinka.

POP KULTŪROS INFANTILIZACIJA

Infantiliems reikalingas ir infantilus penas. Neatsitiktinai jo gausėja.

„Nudurnėjimas“ (dumbing down) tampa natūralus.

Nes jis nukreipia dėmesį nuo realaus pasaulio problemų.

Buvo filmai po kurių galvojome apie sudėtingas, emocines patirtis ar moraliniais klausimais,

kurie padėdavo mums pervertinti tai, kaip jautėmės apie... dar ką nors.

Dabar mes einame iš kino galvodami apie tai, kad Hulk tiesiog kovojo su robotas.“

POP KULTŪROS INFANTILIZACIJA

Indija, Tolimieji Rytai, Vėlyvųjų Viduramžių Europa, XX a. Europa, Amerika - specialiai aukštinamas balsas (aukšti tonai dainuojant).

Sakralizuojamas moteriškas ir infantilus vyras (induizmas, krikščionybė) – maža burna, didelės akys, minkštos manieros.

Prieš Arlekiną ir Pulčinelą

laimi

Pjero

Aktoriai – moteriški transvestitai.

Dingo stambūs, vyriški veikėjai, su groteskiškais, baidančiais veidais.

POP KULTŪROS INFANTILIZACIJA

Masinėje kultūroje populiarūs tampa
infantiliškos išvaizdos – madingi gražuoliai (-ės).
feminizuotos išvaizdos padarai (vyrai ar moterys?).

SOCIALINIŲ SANTYKIŲ INFANTILIZACIJA

- ❖ Madingas jaunatviškas „stiliukas“, kai svarbu ne darbas ir tarnystė, o
 - ♦ „biški“ mokymasis, treniravimasis,
 - ♦ greitis,
 - ♦ žaidimas,
 - ♦ priešvedybinės ganyklos (klubai, rungtyniavimas, aktyvus poilsis, „tūsai“).
- ❖ Dingsta socialinė, profesinė, kultūrinė ir kt. hierarchijos.
- ❖ Vartojimo santykis porose: nusibodo vienas, tada – kitas.

SOCIALINIŲ SANTYKIŲ INFANTILIZACIJA

- ❖ Ritualinės ribos tarp vaikiško, paaugliško, suaugusio stiliaus nyksta – rūbai, aksesuarai (kuprinė, portfelis, kanceliariniai daiktai ir t.t.), interjeras, automobiliai.
- ❖ Kalbos maniera vaikiškėja:
 - ♦ deminutyvai (pinigiukai, reikaliukai, kavutė, bizniukas),
 - ♦ vaikiška artikuliacija (patemptos lūpytės, aukšti isteriški tonai, didelė intonavimo amplitudė).
- ❖ Erotiniai kanonai persislenka į paauglėjimą, paaugliški modeliai madoje (brandžių vyrų ir moterų nedaug).

MOTERŲ INFANTILIZACIJA

Mergaičių seksualizavimas ir
suaugusių moterų infantilizacija
yra dvi tos pačios monetos pusės.

BIOLOGINĖ VYRŲ INFANTILIZACIJA

Perpildytose visuomenėse genetiškai dingsta barzdos.
Ten, kur tai neįvyko, skustis – geras tonas.
Ir skutamos ne tik barzdos.
Ir ne tik skutamos...

SOCIALINĖ VYRŲ INFANTILIZACIJA

MAN 40-DEŠIMT, TAČIAU ŠIRDYJE – 11-UOLIKA...

Piterio Peno sindromas

35-40 metų *kidaltas* vilki marškinėlius su animacinių filmų personažais ir kolekcionuoja žaisliukus, „įkritęs“ į kompiuterinius žaidimus.

Atidžiai stebi gadget'ų naujoves ir perka ne dėl to, kad tikrai reikalinga, o todėl, kad traukia kaip žaisliukas. „Prisižaidęs“ su vienu, *kidaltas* ieško naujo.

TĖVYSTĖS INFANTILIZACIJA

- ❖ Vystoma juridinė bazė, kuria eliminuojama tėvų rolė auklėjant vaikus.
- ❖ Jei vaikai buvo mažiausiai vertingas visuomenės sluoksnelis, griežtumas jų atžvilgiu buvo norma, juos auklėjo tėvai, dabar vaikų darželiuose auklėja moterys.
- ❖ Tėvo rolė dingsta, nes jis prapuoles darbe arba ekrane.
- ❖ Mamos - vaiko santykio pasikeitimas
 - ♦ Vaiko neparuošimas suaugystei dėl hiperglobos, lepinimo ir pataikavimo;
 - ♦ Vaikas kaip „partneris“, bet ne „mokinys“;
 - ♦ Nuomonės teiravimasis, o ne nuomonės formavimas:
 - ◊ Ar aš gerai atrodau? Ar gražiai apsirengusi?

INFORMACINĖ - MOKYMOSI INFANTILIZACIJA

Tėvai nebėra „filtrai“, atrenkantys vaikams informaciją iš išorės;
Tėvai nebėra informacijos šaltinis ir pamėgdžiojimo bei mokymosi objektas.

Mokymosi objektas - „debesys“ internete, kur daug visko informacijai ir greitam vartojimui.

Nebelieka perėjimo mokinyss – mokytojas, tuo pačiu ir pagarbos mokymo.

Mokytoju tampa išskydęs informacinis laukas, t.y. žmogiškos veiklos produktas, o ne žmonių atstovas.

MOKYMOSI INFANTILIZACIJA

- ❖ Nejučia ugdomi narcisistiniai bruožai:
 - ♦ nesvarbu savijauta, tikrieji norai ir troškimai,
 - ♦ būtina atrodyti priimtina, tinkama, save įtvirtinančiam – turėti prekinę išvaizdą.
- ❖ Svarbu įvaizdis, o ne tikrasis vidinis Aš.
- ❖ Svarbu atrodyti, bet ne būti.

MOKYMOSI INFANTILIZACIJA

- ❖ Baimė būti atstumtiems (vaikystės traumos, kai dėl nepakankamo tėvų dėmesio vaikai negavo to, kas skatintų bręsti) sąlygoja savo tikrų išgyvenimų rodymą.
- ❖ Tą kompensuoja (tik iš dalies)

ir tuo pačiu skatina dar labiau gilėjančią vidinę „skylę“, kurią ir toliau bandoma užpildyti geru įvaizdžiu.

Kai Pasaulio suaugystė regresuoja į vaikystę, kur
viskas galima,
nebelieka normų, taisyklių....
Degraduoja atsakomybę, moralę, etika...

Kokia vadovų rolė
visame tame?